

Vägledning Kamerabevakning Enköping kommun

Fotograf: Enköpings kommun

Dokumenttyp: Vägledning

Beslutad av: Trygghets- och säkerhetschef

Ansvarig funktion: Trygghets- och säkerhetschef

Ersätter:

Gäller för: Förvaltningar och bolag

Gäller fr.o.m.: **Datum**

Gäller t.o.m.: **Datum**

Ärendenummer: KS2026/433

Datum: 2026-03-26

Kommunledningsförvaltningen

Marcus Wennerström

Trygghets- och Säkerhetschef

marcus.wennerstrom@enkoping.se

Innehåll

1	Allmänt	5
1.1	Vägledningens syfte.....	5
1.2	Målgrupp och tillämpning	5
1.3	Kamerabevakning	5
1.4	Avgränsning	6
1.5	Definition ”kamerabevakning”	6
2	Gällande lagstiftning	7
2.1	Dataskyddsförordningen	7
2.2	Personuppgiftsansvar	8
2.3	Kamerabevakningslagen (2018:1200).....	9
2.4	Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)	9
2.5	Lag om medbestämmande i arbetslivet (1976:580)	10
3	Ansvarsfördelning	11
3.1	Teknik och serviceförvaltningen	11
3.2	Förvaltningar som utför kamerabevakning	11
3.3	3.3 Gränsdragningslista ansvar och uppgifter vid kamerabevakning.....	12
3.4	Ansvarsfördelning och finansiering	15
3.4.1	Kamerabevakande nämnd	15
3.4.2	Kommunägda bolag inom koncernen.....	15
3.5	Behov av samverkan mellan förvaltningar och stödjande funktioner	16
4	Process.....	17
4.1	Åtgärder innan kamerabevakning	17
4.2	11 steg inför kamerabevakning	17
4.3	Regelbunden utvärdering av behovet samt avveckling eller flytt av kamera	18
5	Kamerasystem och hantering och förvaring av inspelat material.....	20

5.1	Integritetsvänlig teknik	20
5.2	Begränsa tillgång till inspelat bildmaterial.....	20
5.3	Behandlingshistorik – logg	21
5.4	Angående lagring för inspelat material och loggar	21
5.5	Tystnadsplikt	22
6	Begäran om allmän handling och sekretess	23
6.1	Begäran om allmän handling	23
6.2	Sekretessbestämmelse för material från kamerabevakning	23
6.3	Sekretessbrytande bestämmelser och uppgiftsskyldighet...	24
6.3.1	Sekretessbrytande i offentlighets – och sekretesslagen	24
6.3.2	Lag (2025:170) Om skyldighet att lämna uppgifter till de brottsbekämpande myndigheterna.....	25
6.4	Att beakta vid utlämnande av inspelat material	26
7	Bilaga 1 Rutin för beställning av kamera	27
7.1	Hantering	27
7.2	Beställning och kostnadsförslag	27
7.3	Beslut.....	27
7.4	Montering och driftsättning.....	28
7.5	Uppföljning och avveckling av kamerasystem	28

1 Allmänt

1.1 Vägledningens syfte

Vägledningen syftar till att säkerställa att kamerabevakning inom Enköpings kommun genomförs i enlighet med gällande rättsliga krav, och att både handläggning och utförande sker på ett korrekt och lagenligt sätt. Vägledningen förtydligar hur de regler som kommunfullmäktige beslutat om (KS2026/433) kan omsättas i verksamheterna.

Vägledningen tydliggör:

- den lagstiftning som reglerar kamerabevakning,
- ansvarsfördelning och finansiering av kommunens kamerabevakning,
- hur kamerasystem och inspelat material ska hanteras och förvaras,
- regler för utlämnande av allmän handling, samt
- tillämpliga bestämmelser om sekretess och sekretessbrytande undantag.

1.2 Målgrupp och tillämpning

Vägledningen redogör för tillämpning av gällande lagstiftning på området kamerabevakning och ska därför följas av dem som hanterar kamerabevakningsfrågor i Enköpings kommuns organisation

1.3 Kamerabevakning

För att säkerställa att kamerabevakning bedrivs i enlighet med gällande lagstiftning, dataskyddsregler och de rekommendationer som Integritetsskyddsmyndigheten, IMY ger, finns det sakkunniga resurser på trygghets- och säkerhetsavdelningen på kommunledningsförvaltningen som är behjälpliga med stöttning vid frågor om, när och hur kameror kan nyttjas. (Med undantag för de system som anges i punkt 1.4. nedan.)

1.4 Avgränsning

Dokumentet hanterar kamerabevakning främst ur ett brottsförebyggande syfte och inte för de system som tillhandahålls av vård- och omsorgsförvaltningen, inom ramen för deras arbete med välfärdsteknologi. Det fulla ansvaret för dessa system ligger hos berörd nämnd.

1.5 Definition ”kamerabevakning”

Med begreppet kamerabevakning avses att en tv-kamera, annat optiskelektroniskt instrument eller jämförbar utrustning, utan att manövreras på platsen, används på ett sätt som innebär varaktig eller regelbundet upprepad personbevakning. Kamerorna som vi förhåller oss till är fastmonterade och begränsade till en plats.

”Utan att manövreras på platsen” innebär att hanteringen av kamerautrustningen sker på ett ställe som är klart åtskilt från den plats där utrustningen finns.

”Personbevakning” innebär att personer kan identifieras genom bevakningen. Det ska gå att se kännetecken som gör att det är möjligt att skilja de personer som iakttas från andra utan större osäkerhet, till exempel genom att hela personen eller ansiktet syns tydligt. Även sådant som utmärkande klädsel, speciella kroppsrörelser eller särskild kroppsbyggnad kan möjliggöra identifiering.

”Varaktig personbevakning” innebär bevakning med en kamera som under en längre tid är placerad på eller riktad mot en plats där människor normalt vistas, till exempel på ett torg eller i ett väntrum. Även kortare tidsperioder, som några dagar, kan vara varaktig personbevakning.

Mer information <https://www.imy.se>

2 Gällande lagstiftning

2.1 Dataskyddsförordningen

Alla verksamheter som hanterar personuppgifter måste följa dataskyddsförordningen (GDPR). En personuppgift definieras som varje upplysning som avser en identifierad eller identifierbar fysisk person, vilket omfattar både stillbilder och rörlig bild vid kamerabevakning. Behandling av en personuppgift är en åtgärd eller kombination av åtgärder beträffande personuppgifter eller uppsättningar av personuppgifter, oberoende av om de utförs automatiserat eller ej, såsom exempelvis vid kamerabevakning.

Verksamheter som kamerabevakar behöver följa reglerna i Dataskyddsförordningen och kamerabevakningslagen. Den personuppgiftsansvarige ansvarar för att reglerna följs och att kamerabevakningen är tillåten.

Den personuppgiftsansvariga är den som bestämmer för vilka ändamål som personuppgifterna ska behandlas och hur behandlingen ska gå till. En personuppgiftsansvarig är ofta en juridisk person, till exempel en offentlig myndighet, institution eller annat organ. I Enköping kommun är det varje nämnd som är personuppgiftsansvarig.

Personuppgiftsansvarig är den som ansvarar för att personuppgiftsbehandlingen har stöd i lag eller annan författning, kollektivavtal eller beslut som har meddelats med stöd av lag eller annan författning, så kallad rättslig grund. För offentliga myndigheter som vill kamerabevaka används oftast den rättsliga grunden "Uppgift av allmänt intresse" (artikel 6.1 e i dataskyddsförordningen). Utöver den rättsliga grunden kräver dataskyddsförordningen att samtliga grundläggande principer för personuppgiftsbehandling följs. Detta inkluderar krav på uppgiftsminimering, lagringsbegränsning, ändamålsbegränsning, korrekthet och säker behandling (art 5 i dataskyddsförordningen).

Dataskyddsförordningen är också tydlig med att den personuppgiftsansvarige måste väga den enskildes intresse av att inte bli bevakad mot bevakningsintresset. Den enskilda individens integritetsintresse kan alltså väga tyngre än bevakningsintresset trots att den personuppgiftsansvariga har en rättslig grund för att kamerabevaka.

Denna intresseavvägning ska göras innan kamerabevakningen påbörjas. Intresseavvägningen ska också dokumenteras.

Om behandlingen anses leda till hög risk för individens fri- och rättigheter ska den personuppgiftsansvarige genomföra en så kallad konsekvensbedömning (artikel 35 i dataskyddsförordningen).

2.2 Personuppgiftsansvar

Inspelat kameramaterial innebär personuppgiftsbehandling och av reglementena framgår att respektive nämnd har ansvar för den personuppgiftsbehandling som sker i den egna verksamheten. Den förvaltning som kamerabevakar är således personuppgiftsansvarig för det inspelade materialet från respektive kamera.

Personuppgiftsansvarig ansvarar för att principerna i dataskyddsförordningen efterlevs:

- Bevakningen ska vara laglig, korrekt och ske på ett öppet sätt i förhållande till den registrerade (artikel 5.1 a).
- Bevakningen får bara ske för på förhand fastställda, berättigade ändamål och inspelat material får sedan inte vidarebehandlas för ändamål som är oförenliga med bevakningsändamålen man fastställt (artikel 5.1 b). Exempel på berättigade ändamål är att förebygga brott eller förhindra olyckor.
- Bevakning får inte ske av större områden eller under andra och längre tider än vad som är nödvändigt (artikel 5,1 c).
- Personuppgifterna som genom kamerabevakningen behandlas ska vara riktiga och, om nödvändigt, uppdaterade (artikel 5.1 d).
- Materialet får inte sparas längre än nödvändigt (artikel 5.1 e)
- Lämpliga tekniska och organisatoriska säkerhetsåtgärder ska tillämpas för kamerabevakningen (artikel 5,1 f).
- Den personuppgiftsansvarige ansvarar för att ovan punkter i data skyddsförordningen efterlevs (artikel 5.2).

Personuppgiftsansvaret medför ett ansvar att säkerställa en laglig hantering, ex. inför uppsättning av nya kameror samt vid löpande revision av kameror för att säkerställa att behovet kvarstår och att behovet av kamerabevakningen väger tyngre än integritetsintresset.

För kamerabevakning ansvarar den förvaltning som har behov av/ändamålet med kamerabevakningen för dokumentation och beslut om uppsättning och dokumentation av nedtagning/nedsläckning av

kamera. Eventuell nedtagning görs efter årsvisa genomgångar och omprövning av kamerans behov.

2.3 Kamerabevakningslagen (2018:1200)

Syftet med kamerabevakningslagen är att tillgodose behovet av kamerabevakning för berättigade ändamål och att skydda fysiska personer mot otillbörligt intrång i den personliga integriteten vid sådan bevakning.

Från den 1 april 2025 trädde nya regler för kamerabevakning i kraft. Det centrala i lagändringen är att kravet på att ansöka om tillstånd för tillståndspliktig kamerabevakning hos Integritetsskyddsmyndigheten har tagits bort för kommuner, regioner och myndigheter. Även om kravet på tillstånd har upphört, innebär det inte att man får sätta upp fler kameror eller att regelverket blivit mindre strikt. I stället har hela ansvaret för bedömningen av om kamerabevakning är tillåten flyttats till den aktör som vill kamerabevaka.

Detta innebär således ett ökat krav på ansvarstagande för berörda aktörer då nya lagkrav införs, bland annat på att aktören själv ska företa en dokumenterad intresseavvägning och en förteckning över all kamerabevakning. Att tillståndsplikten tas bort medför därför att det ställs ett större krav på kommunen/förvaltningen för att bedöma om en kamerabevakning är laglig.

2.4 Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

Sekretess gäller enligt 32 kap. 3 § OSL för sådan uppgift om en enskilds personliga förhållanden som har inhämtats genom kamerabevakning som avses i kamerabevakningslagen (2018:1200), om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon närstående till denne lider men.

2.5 Lag om medbestämmande i arbetslivet (1976:580)

Under vissa förutsättningar finns en skyldighet för arbetsgivaren att förhandla med arbetstagarorganisationer i enlighet med 11–14 §§ i lagen (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet (MBL) i samband med att kamerabevakning påbörjas.

Källa: <https://www.imy.se/vanliga-fragor-och-svar/far-arbetsgivaren-satta-upp-bevakningskameror-pa-arbetsplatsen-for-att-forebygga-brott/>

3 Ansvarsfördelning

3.1 Teknik och serviceförvaltningen

Teknik och serviceförvaltningen, TSF, genom fastighetsavdelningen upphandlar bakomliggande tekniska säkerhetssystem på beställning av den verksamhet som har behovet av kamerabevakning. TSF ansvarar också för driften av tekniska säkerhetssystem för samtliga förvaltningar, med undantag för kamerabevakning som anges i punkt. 1.4 ovan (undantag för äldre nämndens ändamål för personer med funktionsnedsättningar). Ansvaret gäller även om fastigheten där kamerabevakningen ska ske ägs av extern aktör.

3.2 Förvaltningar som utför kamerabevakning

Den nämnd som avser att i punkt 1.2 i detta dokument och som avser att kamerabevaka eller som har pågående kamerabevakning är dels personuppgiftsansvarig för den aktuella behandlingen av personuppgifter som kamerabevakningen innebär dels bär de det yttersta ansvaret för att säkerställa att all kamerabevakning genomförs i enlighet med gällande lagstiftning och Integritetsskyddsmyndighetens 11-stegsmodell (se 4.2 Krav på arbetsgång om 11 steg inför kamerabevakning).

Detta innebär att nödvändiga åtgärder måste företas för att säkerställa att intresseavvägning, dokumentation, och andra rättsliga krav uppfylls innan och under hela bevakningsprocessen. Vidare måste nämnden regelbundet utvärdera och dokumentera kamerabevakningens behov för att garantera att de rättsliga förutsättningarna bibehålls och att den personliga integriteten respekteras. Kamerabevakande aktör ansvarar också för informationshanteringen av det material som skapas genom kamerabevakningen.

3.3 Gränsdragningslista ansvar och uppgifter vid kamerabevakning

Uppdrag	Utförs av TSF	Kamera-bevakande Förvaltning/ nämnd	Kommentar
Upphandla system för kamerabevakning sker inom ramavtal för löpande avrop efter behov avseende underhållsservice, åtgärdsservice, entreprenader och leveranser av teknisk och fysisk säkerhet för kommunkoncernens fastigheter och hyrda lokaler. Med teknisk och fysisk säkerhet menas här speciella säkerhetsåtgärder som passersystem, skydd mot stöld, inbrott och brand	X		För kamerabevakande nämnder räkning. Det innebär att verksamheter inom Enköpings kommun inte får direktupphandla eller installera egna system. (Undantag för kamerabevakning som anges i punkt. 1.4 ovan)
Avtalsuppföljning tekniskinstallation	X		Säkerställer att leverantören uppfyller de krav som ställts i upphandlingen.
Avrop från upphandlat ramavtal för kamerabevakning		X	Beställning görs till ansvarig fastighetsförvaltare
Beställa och ta bort behörigheter för access till kameran systemet		X	Beställning görs till ansvarig fastighetsförvaltare

Personuppgiftsansvarig		X	Den nämnd som beslutar att använda sig av kamerabevakning är personuppgiftsansvarig för verksamheten.
Personuppgiftsbiträdes PUB-avtal -avtal med upphandlad leverantör av Teknisk och fysik säkerhet.	X		Här handlar det om de tekniska installationer som görs för att kunna genomföra en kamerabevakning. Avtalsägare är fastighetsavdelningen på TSF
Upprätta intern överenskommelse gällande hantering av personuppgifter med fastighetsavdelningen		X	Överenskommelse måste finnas för samtliga förvaltningar som ska nyttja systemet (hantera behörigheter och inspelat material).
Upprätta och dokumentera en intresseavvägning		X	Bedöma och dokumentera om intresset för kamerabevakning väger tyngre än den enskildes intresse av att inte bli bevakad.

Förteckning över kameror		X	Kamerabevakande nämnd ska föra en förteckning över all sin kamerabevakning med kopia till trygghets- och säkerhetsavdelningen på KLF.
--------------------------	--	----------	---

Styrka rättslig grund och syftet med kamerabevakningen		X	Kamerabevakande förvaltning/bolag
Instruktioner/utbildning		X	Varje verksamhet ska ha instruktioner som säkerställer att endast behöriga har tillgång till systemet och om det missbrukas kan vidta restriktioner. Respektive förvaltning/bolag ansvarar för instruktioner och utbildning till de som ges behörighet.
Information till allmänheten		X	I enlighet med framtagande av kameror så följer även anpassning av skyltning från ansvarig förvaltning med hänvisning till https://enkoping.se/kommun-och-politik/kamerabevakning.html
Hantering av begäran om tillgång till inspelat material		X	Respektive förvaltning/bolag ansvarar för sekretessprövning och utlämnande av allmän handling.
Regelbunden utvärdering och beslut om nedtagning/justering		X	Kontroll av att kamerabevakningen följer gällande lagstiftning och riktlinje. Måste göras

			regelbundet, men minst 1 ggr/år.
Årligen skriftligen meddela trygghets- och säkerhetsavdelningen på KLF att en utvärdering är gjord.		X	I enlighet med framtagna rutin för varje kamera som förvaltningen ansvarar för samt dokumentera detta. I enlighet med ett års hjul t ex.
Eventuell incidenthantering och rapportering		X	Ha rutin för hur incidenter med kamerabevakning ska hanteras och rapporteras.

3.4 Ansvarsfördelning och finansiering

Följande principer gäller för ansvar och finansiering av kamerabevakning i Enköping kommunen:

3.4.1 Kamerabevakande nämnd

- Fattar beslut om huruvida kamerabevakning ska ske, samt dokumenterar syftet med bevakningen och rättslig grund,
- Är personuppgiftsansvarig för den aktuella kamerabevakningen och ansvarar för att dataskyddsförordningen, kamerabevakningslagen, offentlighets- och sekretesslagen och Integritetsskyddsmyndighetens 11-stegsmodell efterlevs och ansvarar för att kamerabevakningen är tillåten enligt gällande lagstiftning,
- Bekostar kameror inomhus och drift, lagring, service och underhåll av all kamerabevakning i enlighet med kommunens interna gränsdragningslistor och verksamhetsansvar.
- Dokumentation av förvaltningens kameror ska även delges till trygghets- och säkerhetsavdelningen på kommunledningsförvaltningen

3.4.2 Kommunägda bolag inom koncernen

- Ansvarar själva för samtliga kostnader och rättsliga skyldigheter kopplade till kamerabevakning i den egna verksamheten. Detta innebär att respektive bolag finansierar inköp, installation, drift, lagring, underhåll och uppgraderingar av kameror – oavsett om dessa placeras inomhus eller utomhus på bolagets fastigheter.

3.5 Behov av samverkan mellan förvaltningar och stödjande funktioner

Kamerabevakning är en komplex verksamhet som berör flera olika kompetensområden och funktioner inom Enköping kommun och med de nya lagkrav som införts i kamerabevakningslagen föreligger ett ökat krav på ansvarstagande för berörda förvaltningar. Bland annat måste kamerabevakande aktör själv företa en dokumenterad intresseavvägning. Att tillståndsplikten tas bort medför därför att det ställs högre krav på att det finns tillräcklig kompetens inom Enköping kommun för att bedöma om en kamerabevakning är laglig. För att säkerställa att bevakningsåtgärder genomförs korrekt, rättssäkert och i enlighet med gällande regelverk är det därför avgörande att varje förvaltning samarbetar med berörda stödjande funktioner inom kommunen.

Sådana funktioner kan inkludera:

- Dataskyddssamordnare inom berörd förvaltning, i syfte att få stöd vid konsekvensbedömningar och integritetsskyddsfrågor.
- Dataskyddsombud i syfte att granska hanteringen utifrån ett integritetsperspektiv.
- Trygghets- och säkerhetsavdelningen på kommunledningsförvaltningen för att säkerställa att integritet, personuppgifter, eventuella tekniska lösningar uppfyller krav på säkerhet, kameralagen, organisation och loggning mm.
- HR-avdelningen, i ärenden som rör arbetsmiljö, personalinformation eller medbestämmandefrågor.
- Fastighetsavdelningens förvaltare, som har ansvar för teknisk samordning och fysiskt genomförande av kamerainstallationer. Samt säkerställa att informationsplikt till allmänheten uppfylls, exempelvis genom tydlig skyltning och utformning av meddelanden.

- Kommunikation, för att informera allmänheten hur vi arbetar brottsförebyggande med kameror mm.

Samverkan med dessa parter ska ske redan i planeringsskedet. Genom att involvera rätt kompetens i rätt skede främjas rättssäkra beslut.

4 Process

4.1 Åtgärder innan kamerabevakning

Innan en verksamhet väljer att använda sig av kamerabevakning ska andra åtgärder ha vidtagits och prövats. Effekter av åtgärderna som inte bedöms som tillräckliga ska dokumenteras och sparas. Beroende på vilken typ av verksamhet det är kan åtgärderna variera. Exempel på åtgärder kan vara:

- Bättre eller förstärkt belysning
- Montering av trygghetssensor (tillhandahålls av fastighet)
- Förstärkt skalskydd till vissa rum och utrymmen
- Inlåsnings av särskilt värdefull utrustning
- Ombyggnation av ytor med skydd sikt
- Ökad närvaro av vuxna
- Bevakning av väktare

Om en plats ska anses vara brottsutsatt krävs underlag som visar att det finns återkommande problem med brott och incidenter. Det är alltså inte tillräckligt med ett generellt antagande, utan av sammanställningen ska det framgå vilken typ av brott eller incident som har inträffat och var händelsen ägt rum. Även datum, veckodag samt tid på dygnet för händelsen bör framgå. Om händelsen har polisanmälts bör detta anges. I Enköping arbetar vi med lägesbilder, genom veckovisa rapporteringar där hela koncernen utgår utifrån metodiken Effektiv samordning för trygghet (EST). Arbetet leds av trygghets- och säkerhetsavdelningen på KLF.

4.2 11 steg inför kamerabevakning

Eftersom kamerabevakning oftast innebär behandling av personuppgifter, måste regler i dataskyddsförordningen och kamerabevakningslagen följas. Det är den personuppgiftsansvariga förvaltning som ansvarar för att reglerna följs och att kamerabevakningen är tillåten.

Integritetsskyddsmyndigheten har tagit fram en arbetsgång som stöd för verksamheter som överväger att införa kamerabevakning. Syftet är att stödja bedömningen av om bevakningen är tillåten. Denna arbetsgång finns tydligt beskriven i en rutin som är tillgänglig på intranätet och den målgrupp som anges i punkt 1.2 i detta dokument ska följa denna process steg för steg innan kamerabevakning får påbörjas. Nedan följer en överblick av de elva stegen i arbetsgången– hela processen beskrivs mer i detalj i rutinen.

4.3 Regelbunden utvärdering av behovet samt avveckling eller flytt av kamera

Behovet av kamerabevakning måste ses över regelbundet. För att inte riskera att kamerabevakningen anses otillåten efter att ändamålet upphört eller förändrats, ska en förnyad bedömning av varje enskild kamera göras årsvis. Bedömningen ska dokumenteras. Utöver den årsvisa bedömningen, kan personuppgiftsansvarig bedöma att en omprövning bör ske av tidigare fattade beslut. Vid bedömningen ska det kontrolleras att de ändamål som motiverar bevakningen fortfarande är nödvändigt och proportionerligt.

Om en förändring i bevakningen ska göras, exempelvis ändrat upptagningsområde eller att en kamera ska stängas av, ska personuppgiftsansvarig kontakta berörd fastighetsförvaltare för aktuell fastighet där kameran är monterad. Förvaltaren i samverkan med förvaltning ansvarar för genomförandet av förändringen. Ansvarig förvaltning säkerställer att uppdatering av dokument sker enligt (bilaga 1 Uppföljning och avveckling av kameran).

I särskilda fall kan förvaltningen tillsammans med berörd förvaltare avveckla en kamera. Det kan exempelvis gälla vid rivning, tillbyggnad

eller reparationer av fastighet. Det kan även handla om att äldre system inte går att reparera eller omfattande underhåll måste göras och kostnaderna inte kan anses som skäligen. Fastighetsförvaltaren behöver då inget beslut från personuppgiftsansvarig, men förändringen måste rapporteras till personuppgiftsansvarig som ska dokumentera denna.

5 Kamerasystem och hantering och förvaring av inspelat material

5.1 Integritetsvänlig teknik

Ett sätt att genomföra kamerabevakning på ett mer integritetsskyddande sätt är att försvåra möjligheten att identifiera personer i det inspelade materialet. Det kan göras med hjälp av tekniska lösningar som maskering, pixelering eller värmekameror men det är viktigt att komma ihåg att tekniken inte automatiskt gör identifiering omöjlig – och att personuppgifter därför fortfarande kan behandlas.

Det är inte enbart ansiktsdrag som kan leda till att en person identifieras. Även kroppsform, rörelsemönster, gångstil och andra kännetecken kan göra att en individ känns igen, särskilt om samma personer ofta vistas på platsen.

Det är också viktigt att ha i åtanke att integritetsvänlig teknik ofta appliceras i efterhand. Själva inspelningen sker vanligtvis i hög bildkvalitet, vilket innebär att personuppgifter samlas in redan vid inspelningstillfället. Därför omfattas bevakningen av dataskyddsförordningen, och i vissa fall även av kamerabevakningslagen – oavsett om materialet senare anonymiseras.

5.2 Begränsa tillgång till inspelat bildmaterial

För att skydda människors integritet är det viktigt att spridningen av inspelat kameramaterial begränsas så mycket som möjligt. Ju fler som får tillgång till materialet, desto större är risken att det används på fel sätt. Därför ska tillgången till det inspelade materialet begränsas i största möjliga utsträckning. Varje verksamhet ska ha tydliga instruktioner som säkerställer att endast behöriga personer kan komma åt systemet.

Bevakningsmaterialet ska även skyddas med tekniska säkerhetsåtgärder, till exempel kryptering, låsta utrymmen eller andra säkerhetslösningar.

5.3 Behandlingshistorik – logg

För att kunna kontrollera åtkomsten till det inspelade bildmaterialet ska det finnas en behandlingshistorik (logg) som sparas under en viss tid. En logg behövs även om det bara är en person som använder bevakningsutrustningen. Kommunens loggar för kamerasystemen ska skyddas mot otillåtna ändringar i efterhand och det sker genom att de kontinuerligt följs upp. Behandlingshistoriken ska ange åtkomst, ändring, utplåning eller kopiering av inspelat bildmaterial. Den ska vara så detaljerad att den kan användas för att utreda felaktig eller obehörig användning av inspelat bildmaterial. Loggen ska vara utformad och användas så att den inte medför någon risk för intrång i användarnas personliga integritet.

5.4 Angående lagring för inspelat material och loggar

Det inspelade materialet utgör allmänna handlingar och ska gallras i enligt med beslutad gallringstid i informationshanteringsplan.

Kamerabevakning medför en personuppgiftsbehandling och får inte lagras längre än nödvändigt. Integritetsskyddsmyndigheten anger ett par dagar som huvudregel. Dock kan längre lagringstid än 72 timmar vara godtagbart, men då måste personuppgiftsansvarig motivera det särskilt. Ju längre tid materialet lagras, desto mer argument krävs för att motivera lagringen. Det är upp till den personuppgiftsansvarige, som ansvarar för verksamheten där kameran finns, att göra en bedömning av hur länge materialet får bevaras.

Kamerabevakning innebär behandling av personuppgifter och inspelat material får därför inte lagras längre än vad som är nödvändigt. Integritetsskyddsmyndigheten anger några dagar som huvudregel för lagringstid. En längre lagringstid än 72 timmar kan dock vara godtagbar, men då krävs en särskild och tydlig motivering från den personuppgiftsansvarige. Ju längre tid materialet lagras, desto högre krav ställs på motiveringen.

Det är den personuppgiftsansvarige, det vill säga den som ansvarar för verksamheten där kamerabevakningen sker, som ska göra bedömningen av hur länge materialet får bevaras.

Det inspelade materialet utgör allmän handling och ska gallras i enlighet med beslutad gallringstid i informationshanteringsplanen. Lagringstiden, som motsvarar gallringstiden i informationshanteringsplanen, kan därför variera beroende på sammanhanget för den aktuella kamerainstallation.

5.5 Tystnadsplikt

Uppgifter som samlas in genom kamerabevakning betraktas normalt som känsliga ur ett integritetssperspektiv. Anledningen är att de kan användas för att kartlägga enskildas rörelsemönster och lämna information om deras personliga förhållanden. Materialet kan exempelvis innehålla uppgifter om brott, missbruk och hälsa.

Huvudregeln är därför att bilder och filmer från kamerabevakning omfattas av tystnadsplikt. Den som tar del av information från kamerabevakningen får inte obehörigen röja eller använda uppgifter som rör enskildas personliga förhållanden. Det innebär att bevakningsmaterial inte får spridas till exempel i syfte att identifiera en möjlig gärningsperson. En sådan spridning kan utgöra ett brott mot tystnadsplikten enligt brottsbalken, vilket kan leda till böter eller fängelse i två år.

Det är däremot i vissa fall tillåtet att lämna ut inspelat material till brottsbekämpande myndigheter, såsom polisen (se avsnitt 6.2 nedan).

6 Begäran om allmän handling och sekretess

6.1 Begäran om allmän handling

Eftersom varje nämnd är personuppgiftsansvarig för sin egen kamerabevakning, ansvarar den också för det inspelade materialet från sina kameror. Det innebär att om en begäran om att ta del av kameramaterial inkommer, ska kamerabevakande nämnd hantera detta.

6.2 Sekretessbestämmelse för material från kamerabevakning

Det finns en särskild sekretessregel i 32 kap. 3 § offentlighets- och sekretesslagen som gäller vid kamerabevakning. Sekretess gäller för sådan uppgift om en enskilds personliga förhållanden som har inhämtats genom kamerabevakning som avses i kamerabevakningslagen (2018:1200), om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon närstående till denne lider men.

Det betyder att det råder stark sekretess och att uppgifterna som utgångspunkt inte kan lämnas ut. Uppgifterna får bara lämnas ut om det står helt klart att det kan göras utan att personen det gäller eller någon närstående till denne lider men.

Den starka sekretessen gäller oavsett om informationen kommer från bilder, text på en bildskärm eller lagrat material – och det spelar ingen roll om det även finns ljudupptagningar. Det viktiga är att informationen rör en person och har samlats in med hjälp av kamerabevakning.

Sekretessen hindrar normalt inte att enskilda kan få tillgång till material från kamerabevakning som avser dem själva. Om materialet omfattar även andra personer, kan den enskilde få tillgång till materialet bara om ett utlämnande inte är till men för dessa personer eller deras närstående. En prövning måste alltid göras i varje enskilt fall. Även andra regler om sekretess kan bli tillämpliga på uppgifter som har inhämtats genom användning av kamerabevakning. Om det finns flera sekretessbestämmelser som är tillämpliga ska den som ger det starkaste skyddet ges företräde. Detta innebär att vid en begäran om att

ta del av material från kamerabevakning behövs dels beaktas den sekretess som gäller enligt 32 kap 3 § Offentlighets- och sekretesslagen dels sådan särskild sekretess som kan gälla inom den aktuella verksamheten där kamerabevakningen skett, t.ex. inom socialtjänsten eller på en skola. Även den så kallade "GDPR-sekretessen" i 21 kap 7 § Offentlighets- och sekretesslagen skulle kunna bli tillämplig.

6.3 Sekretessbrytande bestämmelser och uppgiftsskyldighet

6.3.1 Sekretessbrytande i offentlighets – och sekretesslagen

I 32 kap 3a § OSL finns en så kallad sekretessbrytande bestämmelse vid brott eller olycka. Där framgår att sekretessen enligt 32 kap 3 § OSL inte hindrar att en uppgift om enskilds personliga förhållanden lämnas till;

- en åklagarmyndighet, Polismyndigheten, Säkerhetspolisen, Tullverket, Kustbevakningen eller Skatteverket, om uppgiften behövs för att utreda ett begånget brott för vilket fängelse är föreskrivet eller för att förebygga, förhindra eller upptäcka brottslig verksamhet som innefattar brott för vilket fängelse är föreskrivet, eller
- en kommun eller en myndighet som ansvarar för räddningstjänst enligt lagen (2003:778) om skydd mot olyckor, om uppgiften behövs för att förebygga en hotande olycka eller för att begränsa verkningarna av en redan inträffad olycka.

Denna sekretessbestämmelse gör att det under vissa förutsättningar är möjligt att ändå lämna ut material från kamerabevakning till en brottsutredande myndighet. Under förutsättning att denna sekretessbrytande bestämmelse är uppfylld föreligger en skyldighet att lämna ut uppgifterna till den myndighet som begär dessa. Ett utlämnande ska ske om den mottagande myndigheten (någon av de myndigheter som räknas upp i paragrafen) har ett behov av uppgifterna för att utreda ett begånget brott med fängelse i straffskalan. Även när det gäller uppgifter som ska lämnas ut för att förebygga, förhindra eller upptäcka brottslig verksamhet krävs det att det finns ett konkret behov av uppgifterna. Det ska alltså i det enskilda fallet bedömas om det finns

ett behov av uppgifterna hos den brottsbekämpande myndigheten som är kopplat till de angivna ändamålen.

Exempel på detta kan vara att polisen – i syfte att planera operativa brottsförebyggande insatser – kan behöva tillgång till kamerabevakningsbilder för att kunna kartlägga supportergrupperns rörelser inför en fotbollsmatch.

Vid sin prövning av begäran behöver således säkerställas att begäran rör uppgifter för att utreda ett begånget brott eller för att förebygga, förhindra eller upptäcka brottslig verksamhet och i så fall vilket brott det gäller för att avgöra att fängelse finns i straffskalan. Den myndighet som begär ut uppgifterna behöver redogöra för detta.

Observera att 32 kap. 3a § OSL bara bryter sekretessen i 32 kap. 3 § OSL. För det fall att uppgifterna skyddas av även annan sekretess, tex socialtjänstsekretess, så kan 32 kap. 3 a § OSL inte användas för att bryta även denna sekretess. Då kan det i stället finnas andra sekretessbrytande bestämmelser som blir aktuella, exempelvis 10 kap. 15 a § OSL (som både kan användas vid ett utlämnande på begäran men också vid utlämnande på eget initiativ).

6.3.2 Lag (2025:170) Om skyldighet att lämna uppgifter till de brottsbekämpande myndigheterna.

Lagen medför en skyldighet för kommuner att under vissa förutsättningar lämna ut uppgifter till brottsbekämpande myndigheter. Skyldigheten gäller inte endast när uppgifter efterfrågas, utan även när kommuner på eget initiativ får kännedom om information som kan vara av betydelse för att förebygga, förhindra, eller upptäcka brottslig verksamhet eller för att utreda eller lagföra brott. Lagen innebär ett utökat ansvar för kommuner att aktivt bedöma om uppgifter ska lämnas vidare till behöriga brottsbekämpande myndigheter. Beslut om utlämnande ska fattas av berörd nämnd, om beslutet inte delegerats i delegationsordningen till en tjänsteperson. Beslutet ska föregås av en intresseavvägning där man väger sekretessintresset mot behovet av uppgifterna för brottsbekämpande ändamål.

Observera att 6 § inte gäller för uppgifter som omfattas av exempelvis socialtjänstsekretess eller medicinsk sekretess. Det framgår av 8 § i samma lag. Denna bestämmelse ersätter inte annan tillämplig lagstiftning. Exempelvis gäller fortsatt 32 kap. 3 a § OSL som under

vissa förutsättningar ger stöd för utlämnande utan en föregående intresseavvägning.

6.4 Att beakta vid utlämnande av inspelat material

Vid utlämnande av filmmaterial måste filmsekvensen som dokumenterar händelseförloppet hållas helt separat från övrigt inspelat material.

Oavsett till vem materialet lämnas ut måste alltid informationssäkerheten beaktas. Detta gäller även om det är Polismyndigheten som begär att få ta del av uppgifterna. Uppgifter som omfattas av sekretess får inte skickas via Outlook Utlämning ska ske på USB-sticka.

7 Bilaga 1 Rutin för beställning av kamera

7.1 Hantering

När beredning av kamerabehovet är genomförd av sökande förvaltning, presenteras den för funktioner på trygghets- och säkerhetsavdelningen, kommunledningsförvaltningen, KLF.

Presentationen görs skriftligt och sammanställs av dataskyddsomsamordnare hos sökande förvaltning.

Trygghets- och säkerhetsavdelningen ger förslag på vidare hantering utifrån att förvaltningen följer:

- Offentlighets- och sekretesslagen.
- Dataskyddsförordningen
- Kamerabevakningslagen (2018:1200).
- Samt att en bedömning av intresseavvägning.

7.2 Beställning och kostnadsförslag

Efter att trygghet och säkerhetsavdelningen har granskat handlingarna så är det förvaltningen som önskar kameror som tar beslut och gör en eventuell beställningen till berörd förvaltare på fastighetsavdelningen.

Utifrån önskan och behov tas ett kostnadsförslag fram på installation, drift, lagring, underhåll och uppgraderingar av kamerorna.

Beställningen kan även ske digitalt enligt rutin;

<https://enkopingskommun.pythagoras.se/pythagorashome/?r=1759833162038>.

7.3 Beslut

När fastighetsavdelningen har arbetat fram ett kostnadsförslag lämnas det till berörd förvaltning. Förvaltningens nämnd beslutar om vidare åtgärd.

7.4 Montering och driftsättning

Innan arbetet påbörjas är det förvaltarens ansvar att ta kontakt med verksamheten för att informera om planeringen av installationen. Det är även förvaltarens ansvar att se till att verksamheten får en tidplan för installation samt dokumentation på leverans, besiktning och ritningar.

Efter installationen är det beställarens ansvar att förvara all dokumentation kring systemet och att delge trygghets- och säkerhetsavdelningen på KLF med kopia, inför eventuella tillsynsbesök från IMY.

7.5 Uppföljning och avveckling av kameran

För att inte riskera att kamerabevakningen anses otillåten efter att ändamålet upphört eller förändrats, ska en förnyad bedömning göras årsvis.

Utöver den årsvisa bedömningen, kan Dataskyddssamordnare, Dataskyddsombud, Säkerhetsstrateg och/eller kommunjurist fatta beslut om det uppkommer av en särskild anledning till att behöva ompröva tidigare fattade beslut.

Vid bedömningen ska det kontrolleras att de ändamål som motiverar bevakningen fortfarande är nödvändiga för att uppnå det berättigade intresset. Dataskyddssamordnare, Dataskyddsombud, Säkerhetsstrateg och/eller kommunjurist beslutar om ett kameran inte anses vara berättigat utifrån det ändamål som kameran godkändes för och ska i så fall tas ner.

Verksamheten/förvaltningen ansvarar för genomförandet av avvecklingen.

I särskilda fall kan fastighetsförvaltaren avveckla ett system. Det kan exempelvis gälla vid rivning, tillbyggnad eller reparationer av fastighet. Det kan även handla om att äldre system inte går att reparera eller omfattande underhåll måste göras och kostnaderna inte kan anses som skäliga. Objektledaren behöver då inget beslut från Dataskyddssamordnare, Dataskyddsombud eller Säkerhetsstrateg. Grunden för beslutet ska dokumenteras och rapporteras till Trygghet och Säkerhetsavdelningen på KLF.